

NAPLO

Előfizetési ár:
Egész évre 5 kor. | **Egyes szám ára 4 fill.**
Folyóiratokhoz 6 fill.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felolós szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Temetés a tengeren Sztrájkoló tanítók

Egyszakadás, földindulás.

Sűrű, sötét felhők tornyosulnak. Mennydörög, villámlik. A levegő telve robbanó anyagokkal. Rettenetes vihar készül. Valóságos isteni ítélet. Egyszakadás, földindulás. Áhitattal rebegjük hát: — Minden jó lélek dicséri az Urat... Hogy miért zudul reánk, ártatlan lelkekre ez a rettenetes istencsapás? Oh, halljad, kedves adófizető polgár, aki vért izzadsz, hogy polgári kötelességednek tisztességesen eleget tethess.

A kormány óriási bünt követett el. Megbocsáthatatlan, nagy bünt, amelyért neked, nekem, lakolnunk kell. Lakolnia kell ösapádnak, apádnak, fiadnak, unokádnak, és háznépnek, szóval: az egész országnak.

És hogy mi ez az égbekiáltó bűn, a melyet a kormány elkövetett, hát azt is megmondom neked.

A képviselőház nem dolgozott. Pihentek a honatyák, pedig ők, mind tapasztalatból tudjuk, utálják a télet. Ezért haragusznak nagyon, s író hadjáratra készülnek. Pedig hát ösidőktől fogva bevett szokás volt, hogy a delegációk üléséze alatt, a képviselőház nem dolgozott. Csak hogy változnak az idők. Ami a múltban jó volt, az ma égbekiáltó bűn, amelyet meg kell torolni, még akkor is, ha az ország belepusztul.

Szánalommal nézi az ország, a társadalom minden rétege, a gyáros, a kereskedő, a nagy- és kisiparos ezt az újabb műfelfáborodást, amely ismét csak arra jó, hogy zavarokat idézzen elő. Kátyuba juttassa a kormány szekeket, őket verjen kerekük közé, hogy ne haladhasson tovább, egy szóval megakassza az üdvös, józan és az ország javára irányuló munkálkodást.

Obstrukciós szelek fúdogalnak. Ismét megjelent az a bizonyos mumus, amelylyel a kisebbség rémítgeni próbálja a többséget. Meg akarják gátolni a békés munkálkodást. Megellenezni mindent. Boszúból. És pedig nemtelen boszúból. Előre tudva, hogy akciójuk célra vezet. Megtagadni készülnek a költségvetés letárgyalást, exlexbe akarják kergetni ismét az országot. Nem törődve azzal, mily kiszámíthatlan károkat okoznak ezzel az országnak.

Nem eléggé pangott eddig az ipar és kereskedelem, nem eléggé volt elzárva a pénzpiac a hitelt igénybe venni akaró kereskedő és iparos előtt és nem eléggé szenvedett eddig a középső és munkásosztály.

A házbéruzsorának, a rettenetes drágaságnak és az agasztó viszonyoknak nagyrészt ezek a lelkiismeretlen „politikai játékok” az okozói, amelyeket a társadalom nevében súlyosan el kell ítélünk. Vétőt kell végre valahára kiál-

tania az országnak. Össze kell fognia a gyárosnak kereskedőnek, nagy- és kisiparosnak, szóval a szó legszorosabb értelmében vett munkálkodni, dolgozni egy élni akaró társadalomnak. S ha kell, erőszakkal megakadályozni, hogy folytonosan az ő bőrét vigyék vásárra, s az ő testéből lakmározzanak. Súlyos felelősséget vesznek a nyakukba azok, akik újabb galibát készítenek okozni. Cselekedeteiket számon fogja kérni az agyonsanyargatott lakossága ennek a túl sokat szenvedett országnak, s bünyükért rettenetesen fog kelleni lakolnunk.

Ne engedjék hát újabb exlexbe az országot, amely csak újabb nyomort és szenvedést hozhat annak lakosságára. Nem okvetellenkedő politika és parlamenti marakodás kell nekünk, hanem jólet, amelyet csak egy biztosíthatnak nekünk törvényhozóink, ha öntudatosan munkálkodnak a nagy társadalom javára, és ki tudják vinni azt, hogy szármalmas helyzetünkön enyhíteni tudnak, könnyebbé tudják tenni megélhetésünket, és kevésbiteni tudják azokat a terheket, amelyek súlya alatt vállaink roskadoznak. (m. l.)

Sztrájkoló tanítók.

A társadalom minden terén valami léhas izgatottság vett erőt. Ennek az izra ottának az az oka, hogy alig tudunk élni a nagy drágaság miatt. Sokan gondolkoznak az okok megszüntetésén, de megukát, az okokat sem tudják valójában. Föl-föl hangzik tehát napról-napra a hivatalnokok akán, hogy az állam gondoskodni jobban az alkalmazottairól, adjon több fizetést. Helves, Mi is belátjuk, hogy a jelen viszonyok között a legtöbb hivatalnok a fizetéséből nem élhet állásához mérten. Csak az a kérdés, hogy ki vagy mi az az állam? Talán valami tőlünk teljesen független alany, akinek vagy aminek rengeteg vagyona és azt zsugori módjára őrizi? Oh, nem. Mi vagyunk az állam. Mi, az adózó polgárok. Az ő szegénysége, a mi szegénységünk, az ő gazdasága, a mi gazdaságunk. Különösen az a szegény földműves, ak kora reggeltől késő estig végzi veritékes munkáját, hogy számunkra kenyeret termeljen, különösen az alkotja az államot.

Nagyon kell tehát vigvázunk, hogy az államban, amely mi vagyunk, kiki becsülettel állja meg a helyét, töltsse be férfiasan azt a munkakört, amelyet végzete kijelölt neki. Nem szabad tehát egy pillanatra sem abbahagyni a munkát, mert dologtalanságunkkal nem egy idegennek, nem

valami elvont fogalomnak, hanem az államban, tehát magunknak okozunk kárt. Minő lelkiismeretlenség az, ha a vasutas megállítja a gőzkocsikat, a termelő nem tud szállítani s a szegény fogyasztónak többszörösen felemelt árért kell az élelmet megvenni, ha nem akar éhezni.

Ennél azonban még sokkal különösebb dologról olvasunk. Az egyik nagy alföldi városnak harminczöt tanítója gyűlésre jött össze. A gyűlésen kimondták, hogy ha az állam nem ad több pénzt a tanításra, ők nem takarítatnak, az iskola piszkos lesz, piszkos iskolában pedig nem tanítanak, azaz sztrájkolni fognak. Rettenetes állapot ez. A népnevelők, akik büszkén a nemzet megbecsülendő napszámosságát tartják magukat, akiknek legfőbb és leaszentebb kötelességük a reáuk bízott gyenge lelkekre a honszeretlem, a kötelességtudás, a szorgalom magvait elhinteni s ápolni ők sztrájkjal fenyegetőznek. Hová jutunk?!

Nem borzasztó állapot-e az, hogy egy-egy állásra annyian pályáznak, kénnek könyörögnének, fűhöz-fűhöz szaladnak pártfogásért, a legszorgalmasabb, a legodaadóbb munkásságot ígérők s amikor az állást elnyerik, akkor holmi takarítási ügy miatt abba akarják hagyni a munkát, nem akarják tanítani. A magyar tanítósnak mzg gondolatban sem volna szabad ilvet tenni. Intézzék el az ügyüket a felettes hatóságokkal, de ne vigyék a piacra, amely nem ismerve a viszonyokat, az egész tanítósnágot elitéli. Mi mindig kellően értékeljük a magyar tanítókat, mint a népnevelés buzgó apostolait, mindig szívesüléssel sikra szállunk érdekeikért és éppen ezért kötelességünknek ismerjük ez ügyben is felszólalni, nehogy ebből az egész tanítókat karra lesújtó vélemény fejlődjen ki a közvéleményben.

A Napló Mindenütt

Szoknyás kovácsinas.

Olvasóinknak képzeletét nem a lehetlenségek országába — Amerikába kalandoztatjuk most el. Itt e szép Magyarhonban történt, egyik felvidéki városkában, hogy valami Novotny József nevezetű, derék, törekvő kovácsmester 14 éves Teréz leányát, az iparhatóság-nál kovácsinasnak bejegyeztette.

Kedves dolog, gondolják sokan olvasóink közül; nem, nem kedves dolog, jegyezzük meg szerényen mi, mikor a nők ilyenmü térfoglalásáról kell számot

adnunk. Bármennyire feministák legyünk is, itt nem kerülhetük el annak a megállapítását, hogy súlyos ügy ez nagyon. Súlyos, hasonlóan a pörölyhöz, a félmázsás kalapácshoz, melynek derekas kezelésében izzad egész napon át forró verejtéket a kovács.

Amíg csak azt hallottuk, hogy nőink elkivánták tőlünk diplomás mesterségeinket, csendes rezignációval belenyugodtunk a változhatatlanba. Bármennyire éreztük is, hogy erős konkurenciát csinálnak nekünk, tudtuk azt is, hogy az étellel való küzködés megtöri őket is és a diplomás mesterség nehéz munkája idegzetüket a mienkhez hasonlóan elenerválja s a nő csak úgy megtörve, elcsigázva áll velünk szemben, mint mi, kikről a sivár élet letarolja az — életkedvet!

A mostani, ez már egészen más eset! Mikor a nő, a nehéz munkát dolgozó munkás kezéből veszi ki a szerszámot, azt a szerszámot, mely megacélosítja az izmokat, fizikai erőt ad annak az embernek, ki tisztára fizikai erejéből él meg és hasonló lesz azokhoz az emberhez, kikre mi diplomások lelkes csodálattal nézünk, akkor önkéntelenül is megremeg a lelkünk. Mi lesz velünk férfiakkal, kiknek ma már oly nagy-nagy része húzódik a nehéz, fásztó fizikai munkától, ha a nők diadalmasan bevonulnak a kovácsműhelybe s a füstös termek moderu amazonaivá lesznek? Valami homályos érzetünk sugallja, hogy rettenetes egy átalakulás fog bekövetkezni, a gyengébb nem, nem a nő, hanem a férfi lesz, ki a már most is nagyon-nagyon gyenge nyakát kénytelen lesz teljesen a nő lába, helyesebben papucsá alá hajtani!

Színész-temetés.

Szomorú a színész élete, de még szomorúbb a temetése, különösen akkor, ha a sors a fővárosba dobja életét befelvezni, mert itt a kenyér utáni nagy tülekedésben nincs az embereknek ideje, melyet mások fájdalomának csillapítására fordíthatson, de nincs szíve sem a részvét befogadása iránt. A vidéken, ott, ahol a közös törekvés, a közös nyomoruság jobban összeforrasztja a lelkeket, ott legalább a kiengesztelő halál összehozza közös részvétre a kollégákat és ha egyebet nem is, de egy szerény koszorút, egy utolsó bucsuztatót, a minden színésznek kijáró „Mért oly borús” gyászéneket és néhány igaz könnyet áldoznak a kegyeletnek...

Mult héten temették a szegény Lip-tay Lajost, aki csak halálában lett igazán szegény, mert életében az ideálmus egész kincsesházát, a szeretetnek soha ki nem apadó forrását hordta lelcében és becsületben oly gazdag volt, hogy e kincséből másoknak is juthatott volna. A temetésén megjelent gyászoló özvegy nagy fájdalmát még növelte az, hogy az elhunyt három jó barátján kívül, csak az özvegy mostohatestvére és

annak férje, no még két fiatal színésziskolai növendékanyag jelent meg a koporsónál. A színészegyesület (székhelye: Budapest) nem tartotta érdemesnek magát képviseltetni, vagy egy szál virágot elhelyezni egyik legérdemesebb és legregibb tagjának koporsójára. De talán jóvá teszi majd a mulasztást, mikor a jól fűtött tanácsosi szobában őszinte részvétét fejezi ki? ... Ezért bizony nem érdemes egy egész életet a színészetnek szentelni, nem érdemes küzdeni, lelkesedni, dolgozni, ha csak ennyi jár a szigorú kötelességtudásért és a puritán becsületességért! És vajon miért alakult az a nagy garral hirdett betegsegélyező és temetkezési osztály a színészegyesületben, ha az ilyen alkalomnál nem rója le a kegyelet adóját elhunyt tagjainál.

Szomorú temetés volt... nagyon szomorú! Szegény Liptay Lajos, pihen nyugodtan! A kegyeletlenség ne háborgassa síri álmodat!

A zálogcédula.

Szokás az, hogy tavasz közeledtével a téli ruhákat dohánylevelbe, naftalinba, vagy más molyóvó szerszámokkal teletládába helyezik el. Szokás tehát az is, hogy a tél közeledtével a melegebb ruháinkat elkerüljünk s újra sűtkérezhetnek a komor felhőkkel olykor-olykor előtűnő szomorú őszi napsugarban.

Egy csabai kereskedő az őszi és téli holmik kiszellőztetése alkalmával szomorú tapasztalatra jutott. Szép, értékes, rókabőrrel bélelt hosszú városi bundája elveszett. Nem találták sehol, pedig testvérek között is megért 300 koronát.

A károsult nem ment a rendőrségre, hanem otthon a házában a családtagok és szolgáló-személyzet között tartott szigorú inkvizíciót.

Az inkvizíciónak megvolt az eredménye. Egy szagos szappantól szagos ládából, a cselédeány ládájából, egy zöldeskék cédula került elő. Egy férfi felöltő volt bezálogosítva egy budapesti zálogkövetítő intézetnél. A zálogcédula szerencsére nem járt le s kereskedőnk kifizetve a 60 koronát, kissé összegyűrve, de megkapta rókaprémés városi bundáját. A nyomozás tovább folyt és a zálogcédula ideiglenes tulajdonosa a cselédeány, vallott is. Ő a zálogcédulát a kereskedő budapesti unokaöccsétől kapta a következő levélben:

Kedves Kati!

Mig Csabán tartózkodtam, be jó voltál hozzám. Jóságodat meghálálva, küldöm neked ezt az értékpapírt. Vigyázz rá jól! Pénzt ér!

És a Kati vigyázott is rá addig, amíg gazdája el nem vette tőle. Meg volt a kísérő-levél, tehát a tolvajlás tekintetében a leány ártatlansága bebizonyult.

Az unokaöccs ellen följelentést nem tesznek, de többet nem is látják szívesen — vendégül...

IRODALOM MUVÉSZET

Pereg már a levél.*

Pereg már a levél a fákról,
E'szállt a madárda a tájról.
Kertek, erdők megkopaszodnak,
Tél lesz maholnap.

Csak itt ott az őszi határba'
Legénykodik még egy akácia,
S kacérkodik az ifjussággal,
Egy-egy virággal.

De sorsa csak olyan szegényé,
Mint a piperkőc agglegényé.
Minek a virág hulló ágon?
Sárguló fákon?!

Jobb megnyugodnunk bölcsen, szépen
A jó isten végezésében.
És bizuunk mennél biztosabban
Egy szebb tavaszban!

Szabolcska Mihály.

* A költő most megjelent verskötetéből.

(Király színház). A Királyszínház kijátszotta legnagyobb és legértékesebb ütőkártyáját, midőn az illusztris szerző személynél vezénylettel bemutatta Lehár Ferencz »Cigányszerelem« című nagy operettjét, mely Bécsben már néhány száz előadást is megért és budapesti bemutatóján is alkalmat szolgáltatott a szerző iránti nagy elismerés kifejezésére. A magyar levegőjű és tárgyú daljáték, mint előre látható volt, óriási sikert aratott, talán még nagyobb, mint Bécsben, mert a bájós melódikus zene itt jobban a szívehez férközött. A színház méltó díszes keretű szolgált és a szereplők Fedák Sárival az élükön, viharos tapsokat és zajos óvációt váltottak ki a zsufolt ház közönségétől, mely a szerzőt is melegen ünnepelte. Forró, izzó színházi est volt, mely talán még a »János vitéz« nevezetes premiérjét is fölülmulta. És mi mégis bánkódtunk e jól megérdemelt zajos sikeren, mert most már bizonyos, hogy ebben a színházban legalább egy évig már magyar szerzők nem juthatnak szóhoz...

(Várszínház). A Várszínházban hétfőn ismételtette meg Nádassy József kitűnő gárdája »Boszorkányvár« című operettet zsufolt ház előtt és az előadásnak különös előnyére Kalmár Józsefnek a széphangu és kitűnő képzettségű tenoristának vendégfellépte, aki Józsi szerepében zajos tapsokat aratott és tisztelőitől egy babékoszorut is kapott. Peterdi Etuska ismét rendkívül bájos volt, Honty Elma gyönyörűen énekelt, Szarvassy remekül játszott, Nádassy és Nádassy pedig viharos tetszésben részesültek. A társulat már csak rövid ideig marad a fővárosban és eddig elért szép sikerei után méltán rászolgált, hogy a közönség mindig meleg pártfogásban részesítse.

Nagy beteg költő. Meleg részvétellel és őszinte sajnálattal vettük a hírt, hogy a kitűnő író, Temesvármegy tanfelügyelője Vértessy Gvula, akitől lapunk is közölt már néhány hangulatos, szép költeményt Temesváron nagy betegen fekszik, de reméljük és óhajtjuk, hogy erős szervezete ellent fog állani a kórnak és minél előbb jelenthetjük teljes felgyógyulását.

Különös meglepetések

A budapesti éjszakából.

Dalba foglalták már Budapest szépségeit és himnuszt zengtek már az éjjeli Budapestről, a kedvesről, a csodaszépéről. Most, hogy karcu oszlopokon nyugvó sok ezer gyertyafényességű vilamos ivlámpák világítanak bele ebbe a csodaszép budapesti éjszakába, most talán még szebb, még vonzóbb ez az éjszaka. Mint a pillék röpködnek a lámpák felé, azonképen viaskodnak lenn a földön az emberi indulatok, a kiszámíthatatlan emberi elmének ravasz, gonosz, undorító, sokszor azonban csak kedvesen naiv szüleményei.

Egy sötét utcában, ott kinn a Dunaparton van egy komor épület, ablakai legnagyobb részt sötétek, csak a Zrínyi-utcai rész földszintjén mered világosság néhány ablakból a sötét éjszakába.

Eme világos ablakok mögött virraszt a főváros éjszakai közbiztonságának főőrje, az államrendőrség központi ügyelete. Délután 2 órakor véget ér a hivatal a rendőrségen és ekkor kezdődik az ügyelet dolga. Délután 6 óráig ugyan az egyes kerületekben is van ügyeletes tisztviselő, aki a kisebb ügyek elintézéséről gondoskodik, de ettől kezdve, egé-

szén reggel 8 óráig a központi felügyelet kezébe fut össze minden. Ez az ügyelet egy vezető tanácsos, vagy kapitányból, egy fogalmazóból, egy segédfogalmazóból, egy gyakornokból, továbbá egy rendőrorvos, egy rendőrfelügyelő s egy szakasz detektíviből áll.

Könnyen elképzelhető, hogy egy ilyen nagy városban ugyancsak sok munkát ad ennek, az aránylag kevészámú embernek az ügyelet. A furcsa eseteknek sokszor egész sorozata vonul itt fel, a melyeknek csak igen kicsiny része lát az újságokban napvilágot. Egyik napon illetőleg éjszakán e sorok írója ott ült egy órácskát az ügyeleten és ez alatt módja volt meghallgatni néhány ilyen érdekes esetet.

A láthatatlan poion.

Éjjel 2 óra. Egynéhány apró tolvaj, zsebmetsző és csavargó után a panaszt felvevő fogalmazó elé egy elég jól öltözött, tiszta cselédeányféle nő ront be, akinek jobb arca erősen fel volt dagadva. Reszketve, nagy izgalommal mondja el esetét.

— Weber Mária a nevem — mondta, szobaleány vagyok, de már egy hét óta nincs helyem. A régi szobaasszonyomnál, özvegy Kriválszky Mártonnéval lakom, a külső Váci-ut 86. számú házban. Az asszonyt még otthonról ismerem.

Este 10 óra felé fekdűntünk le a lakás egyetlen szobájában hárman, a háziasszonyom, 12 éves Teréz nevű kisleánya és én. Ajtókat, ablakokat jól bezártuk, mert a házunk nincs kapuja és az udvarra mindenki bemehet. Csakhamar elaludtunk. Ugy félegy óra tájban szörnyű erős ütésre ébredtem fel. Valaki poion vágott, de nagyon erősen, erre én föliskoltottam. Felébredt a háziasszonyom és a leánya is, elmondtam az esetet, de a sötétben egyikünk sem mert felkelni. Nagysokára az asszony nekibátorodott és lámpát gyújtott.

Körülnéztünk a szobában. Minden be volt zárva, sehol nem volt senki idegennek nyoma, csak az én arcomon, a mely — amint az urak is láthatják — még most is dagadt. A félelem ide hozott, tessék rajtunk segíteni, mert nem merünk bemenni a szobába.

Eddig tartott az elbeszélés. Felvették a jegyzőkönyvet és két detektívet adtak a leány mellé, hogy azok vele menjenek és elfogják a poion adóját.

Épen mikor el akartak indulni, belépett a szobába az ügyeletes rendőrorvos. Feltűnt neki a dagadtarcu leány és megvizsgálta. A vizsgálat egyszerűsége mind a bonyodalmas titkot is kiderítette.

Megállapította ugyanis az orvos, hogy a daganat nem ütéstől származik, hanem egy heveny ideggyulladásból.

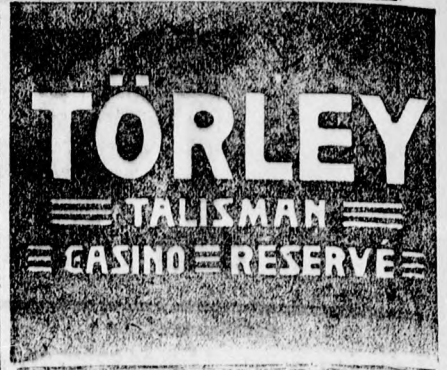
Ez az ideggyulladás ütészertű fájdalommal egy perc alatt sokott daganatot előidézni. Meg volt fejte a rejtelmes ügy.

Furcsa szerelmi kaland.

Egy rendőr állított be az ügyeletre és sablonosan jelentette, hogy két egyént hozott be, egyik terézvárosi kis szállodából. Az egyik férfi, a másik kifosztott, izléstelen eleganciával öltözött, tenyeres-talpas nő.

A férfi elmondja, hogy a nővel a Király-utcában találkozott, ott szoba álltak és a leány csábította őt, hogy menjen vele szállodába, ő majd fizeti a költségeket. El is mentek. A szállodában azonban furcsa dologra jött rá. A csábító nő — férfi volt. Aljas, beteg, perverz hajlamának akarta áldozatává tenni a leányt. Szóváltás, majd verekedés fejlődött ki köztük, a szálloda személyzete ezt meghallotta, rendőrt hivatott, a ki mindkettejüket bekísérte.

Itt sem tartott soká az ügy. Az egyik detektív fellelmezte a nőnek öltözött férfiben Mócsi István iparoslegényt, aki a pederasztia világban Györgyi Jolánka néven ismeretes. Jolán-Istvánt természetesen becsukták, a másik ifjút pedig figyelmeztették, hogy máskor jobban ügyeljen, mielőtt szerelmi kalandra indul. (id.)

Temetés a tengeren.

A Fiumétől Amerikáig és visszafelé járatot teljesítő kivándorló hajóról, az Ultónióról, mely annyi magyar embert szállít el az új világba kaptuk a következő levelet, írta nekünk egy magyar pinczér, aki tanuja volt egy magyar ember temetésének a tengeren: Steamship „Ultónia“. Ez a néhány sor annál is inkább érdekli az olvasóközönséget, miután ha olvastak is valamit arról, hogy a kivándorló hajón hogy történik a temetés, az még sem oly tökéletes, mint ahogy én azt leírom, mert én is csak most láttam először, dacára annak, hogy sokat utaztam az Oceánon, tehát felhasználom az alkalmat, hogy utközben szerzett tapasztalataimat megismerhessem. Mint mondtam, még sohasem láttam a hajón temetést, annál inkább is kíváncsi voltam, hogy történik, míg egy éjjelen egy különös vélelten alkalmat nyújtott végignézni. Megjegyzem, nem szabad pinczérnek jelen lenni, tehát cselhez folyamodtam. Miután a kabinokban nagyon nagy hőség uralkodott, fogtam a matracot a takaróval és felmentem a fedélzetre, ahol ugyan nem a legkellemesebb idő volt, de mégis jobb, mint lent a szobánkban, (azaz a kabinunkban.) Ugy 2 óra tájban az éjjeli őr arra ébresztett, hogy fogjam az ágyneműt és menjek le a kabinba, mert a fedélzeten nem szabad senkinek lenni, temetés lesz. Én persze gyorsan összeszedtem, ami volt, ágytakarót stb. és színelve, hogy gyorsan engedelmesskedem, vittem egy sarokba mindent, magam pedig megfigyelve az éjjeli őrt, (miután az el volt foglalva a többi emberek fölkelésével) gyorsan egy mentő csónakba bujtam. Egyszerre egy hajnali három óra felé kezdődött a felvonulás, 8 matróz, 2 hajórendőr, a tisztiek és utoljára kevés várakozás után hosszú nagy kabátban a kapitány. A halottat 2 matróz hozta elő és nyomban felállították egy arra alkalmas kis padra, amely a korlátnál foglalt helyet, a kapitány erre kiadta a parancsot másik négy matróznak, hogy végezzék dolgukat. A korlátról egy 35 cm. széles deszka úgy volt felállítva, hogy egyik vége a tengerre szolgált, a másik pedig egy felállított lánán nyugodott. Egy matróz lepeit vett elő és a koporsóra, mely deszkából összeütvé állott és benne két vasdarab, reá terítette. A lepelel magyar korona volt arany himzéssel, oldalán magyar és amerikai zászlóval. Erre ima következett. Megható volt végignézni, mint állanak egy magyar ember koporsójánál idegenek (a matrózok — többnyire horvátok és olaszok); kezeik összekulcsolva, tekintetök a koporsón. Nem állhattam meg rejtekhelyemen, hogy könnyet ne hullassak. Körülbelül 5

LÓWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sirkővel rendkívüli nagy választékban kaphatók. Minden e számhába vágo munkák, temetői javítások, vőnének és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készítenek.

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában

percznyi ima után a kapitány parancsszavára a négy matróz közül kettő a jobb oldalon a koporsónál, kettő balról, hihetetlen gyorsasággal a ládáról be a tengerbe csuszatták a koporsót. Egy lökéssel bezuhant a hullá. Ezt volt a legirtóztatóbb nézni. Még egy perc sem mulott el, már a halott eltakarított, eltűntek és én gyorsan előbujtam rejtek helyemből. Senkinek még csak fogalma sem volt arról, hogy valaki végignézzé a temetést. Megjegyzem, hogy azon az oldalon, hol a hullát belökték, a csavart megállították, hogy a koporsót a hajóhoz ne sodorja. Elénk emlékezetembe lesz ezen éjjel, a minőt többet nem kívánok. Tisztelettel Kovács Károly pinczér.

HIREK

A bécsi-ut mizériái.

Obudán keresztül haladva, a Bécsi-utra jut a vándor. Hogy miért Bécsi-ut, azt igazán nem tudjuk. Talán egyenesen a Burgba vezet. Am ebben némileg kételkedünk kell. Mert ha úgy volna, akkor tatarozására és jó karban tartására nagyobb gondot fordítanak. A császárhoz vezető ut, nem lehet ilyen kátyus és göröngyös. Avagy szándékosan tartják rossz karban? Lehet. Hogy elmenjen kedvünk a bécsi kirándulástól. Mert valóban versenylónak kell lennie, hogy azt az akadályokat és gátakat keresztül tudják ugrani, amelyikkel különösen esős időben kell megküzdenünk, még akkor is, ha az uttest egyik oldaláról a másikra akarunk csupán ájtítani. Hátha az ut hosszában akarunk haladni, életünket okvetlen biztosítani kell, mert nem tudjuk, melyik pillanatban szegjük nyakunkat, s hagyjuk árván családunkat. Számtalan panasz hangzott már e tekintetben el. De magunk is tapasztaltuk, mily rettenetes állapotban van a Bécsi-ut. Száraz időben is borzasztó, esős időben pedig egyszerűen istenkísértés az azon való járás. A kocsi-ut kátyus és süppedékes, gyalogut egyáltalában nincs. Pedig a Bécsi-ut eléggé frekventált, s környékén nem egy gyár emelkedik. Lakóházak sokasága szegélyezi az utat, sőt iskola is van az ut mentén. Sürgős kötelessége tehát az illetékes hatóságoknak, hogy ezen az állapotokon mielőbb, még pedig a rosszabb idők beállta előtt segítsenek.

Szathmáry Árpádné szül. Schuster Mária, a szabadkai szintársulat tagja, 36 éves korában Szabadkán meghalt.

Szerkesztőnk és kiadónk ez uton fejezik ki meleg részvétüket.

x **Huzás már csütörtökön!** Akinek még nincsen osztálysorsjegye, siessen venni a Kiss Károly és Társa bankházában (Központ: Kossuth Lajos-utca 13. Flóközlet: Erzsébet-körut 32), mert: Kiss szerencsése Nagy!

A véletlen! Az emberi élet legkellemesebb meglepetései közé tartozik, ha a véletlen egy főnyereménnyel kedveskedik nekünk. Ez a meglepetés azonban könnyen érhet bennünket, ha a nyerevény-rekordjáról híres Dörge Frigyes bank (Kossuth Lajos-utca 4) számos szerencsesorsjegye közül egyet vásárolunk.

Nyílt-tér.)

Kistájgerozás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házból 8 évi pontos lakbérfizetés daczára minden ok s megkérdésem nélkül 650 koronával kistájgeroltattam. Fogmütermemet már **Baross-tér 8.** szám alá helyeztem át, hol kérem engem szükség esetén felkeresni szíveskedjék.

Tisztelettel

Guttermuth János

Baross-tér 18. (a keleti pályaudvar közelében). Telefon: 159-63

FORRADALMI LAZ.

6 (Arzúbaschew regénye.)

— Elutazom! — mondta száraz, majdnem ellenséges hangon, amilyen ez még senkihez se beszélt.

A hadnagy hallgatott.

Lábai reszkettek a szűk lovagló-nadrágban és megfoghatatlan, nehéz, reménytelen hangulat borult a lelkére.

— El... uta... zik? És miért?

— kérdezte szaggatottan.

— Hogy tanuljak! — válaszolta Liza, komoly és szigorú tekintettel.

— Hogy tanuljon? Hát feltétlenül szükséges ez?

Liza nem válaszolt; mindinkább különösnek találta, hogy ennek a korlátolt, tudatlan embernek a felesége akart lenni.

— Ideje lesz már menni, — mondta hidegen. — A viszontlátásra!

— És én, Liza, rám nem is gondolt? Mi lesz én belőlem?... Egy golyó a szívbe... mormogta sötéten a hadnagy; szinte ész nélkül, megdöglőn beleszólt és nem tudta elmondani azt, amit akart.

— Ágyugolyó? — kérdezte Liza komolyan.

— Nem! Miért éppen ágyugolyó? — kérdezte csodálkozva a hadnagy.

— Akkor hát — a viszontlátásra! — ismételte Liza, miközben újra kezét nyújtotta felé.

A hadnagy akart még valamit mondani, de a szó a torkán akadt. Magára maradt. Mozdulatlanul, mereven állott még néhány pillanatra, azután megfordult és sarkantyuit pengetve, nekiindult az éjszakába... Valahol a sötétségben, egy kerítésen tompán hangzott az éjjeli őr kopogása...

III.

Négy hónappal később Liza Tsumakova és Dóra Barsawsz-

kaja Pétervárra utaztak, ahova Pasa Afenasjew már régebben megérkezett és most a pályaudvaron várakozik rájuk. A leányok harmadosztályu kocsiban tették meg az utat.

Már ősz volt, ködös, nyirkos, de csendes és meleg idő. Az eső az egész nap ruhogott. Minden átázott: a kocsik, a vágányok és az állomási főnök is. A vasuti talpfák mind megfeketedtek. A megdagadt patakokban és tavakban buborékok támadtak az esőcseppek nyomán. Minden nedves volt és fénylett, mintha minden falevélén, virágszáron, a földön és az emberekön, vékony, átlátszó vízréteg pihenne. Minden megrezgett és csurgott az esőben...

Dóra a kocsii belsejében olvasgatott, míg Liza a folyosón az ablaknál állott és kérdő, nagy szemével a távolba bámult, ahol a szürke láthatáron az ég és föld ölekezni látszottak. Képzeteiben úgy látta, mintha az elhagyott haza, atyja, anyja, Sergosa, a kis kutya, az ódon ház, minden, ami szívének-lelkének becses és drága volt, ott feküdné, mindjárt a láthatár szélén és ha lábujjhegyre állana, bizonyosan meg is látná...

A vonat ritmikus dübörgéssel, vas következetességgel mindig tovább és tovább robogott. Megrecsegtek, megropogtak a bordái, mikor egy nagy, magas vashidon, a piszkosan hullámzó, sárga folyón áthaladt, melyen az óriási fenyőből összerótt tutajokon, apró, szürke emberek igyekeztek kormányrudjukkal az erősen megdagadt, sebes folyásu ár ellen megküzdeni. Mindez olyan különös, idegenszerű és ismeretlen volt Liza előtt....

(Folyt. köv.)

Segédszerkesztő: Mezey László.

Kiadja:

A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

Közgazdaság.

A vásárpénztár. Nagy a panasz a budapesti vásár pénztár ellen. Most már a vidék is elégedetlenkedik. Arról van szó, hogy a vásárpénztár késlekedése folytán, a vidéki vásárokról küldött állatküldemények rendszeresen későn érkeznek meg, amiből nemcsak a szállítókra, hanem a vásárokról a vásárpénztárra is nagy bajok származnak. Ujabbán Pozsony város fordult panasszal a kereskedelmi miniszterhez, hogy a pénteki vásárokról, csak pénteken este érkeznek meg az állatküldemények. A miniszter utasította a máv. igazgatóságát, hogy a pontos szállítás érdekében lépjen érintkezésbe a vásárpénztárral.

Balatonfüred bérlete. A Grünwald testvérek és Schiffer Miksa budapesti cégek, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank finanszírozásával, megkötötték a bérleti szerződést, a furdótulajdonos Szt. Benedek-renddel. A bérlet 50 évre szól és az évi bér 60.000 korona, mely minden évben 5000 koronával emelkedik. A bérleti társaság nagyszabású építkezésekre és beruházásokra kötelezte magát.

Magyar ágyugyár. A múlt héten Skoda osztrák ágyugyáros időzött Budapesten és tárgyalásokat folytatott a létesítendő magyar ágyugyárra vonatkozólag. Az alapításban részt vesznek a Hittelbank, a Deutsch Ignác és fia és Weiss Manfred cégek. A konzorcium tízmillió koronával részvénytársaságot alapít, amely nemcsak ágyuk, hanem gőzturbinok, forgófurók és bányagépek gyártásával is fog foglalkozni.

Zálogcédulákat

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit. Ujjonnan vették Schiler Izidor, Síp-utca 8

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi

késérővíz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Használatra valódi áldás gyomorbetegségeknél, székrekedésben szenvedőknek. — Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

Tisztelettel kérjük azokat az olvasóinkat, a kiknek előfizetése lejárt szíveskedjenek a lap akadálytalan küldésé érdekében előfizetésüket idejekorán megújítani.

13

Kossuth Lajos-utca

Vásároljon csak

KISS-féle

szerencse-sorsjegyet!

Huzás már

csütörtökön,

17-én.

KISS

szerencsése

NAGY

Központ:

IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Flóközlet: Erzsébet-körut 32. szám.

1/8 = K 1.50
1/4 = „ 3.—
1/2 = „ 6.—
1/1 = „ 12.—

Kiss Károly és Tsa

bankrésztársaság

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye **BUDAPEST.**

13

Kossuth Lajos-utca

Legelőkelőbb szórakozóhelyek

Ostende kávéház
 Rákóczi-ut 20. sz.
 Hétfőn f. hó 14-én este 9 órakor
VÖRÖS MISI klasszikus zenekarával
Strausz estély.
 Műsor a helyszínen!

MIKSZÁTH KÁVÉHÁZ

(Baross-utca és József-körút sarok) teljesen ujonnan átalakítva.

Esténként
Veszprémi Kiss Jancsi
 országos hírű kiváló cigány-primás, a Józsefvárosiak kedvence, teljes zenekarával hangversenyez
 Az összes kül- és belföldi lapok. Figyelemes kiszolgálás.
 Teljes tiszteltetéssel
Kanczler Gyula és Tsa. tulajdonosok.

MÁTYÁS KIRÁLY KÁVÉHÁZ
Rákóczi-ut 19.

Esténként személyes vezetéssel a hírneves
Sovánka Nándor
 teljes zenekarával hangversenyez.

Paál János ARENA NAGY VENDÉGLÖJE.

Vil., Aréna-ut 58. szám. (a városligeti színházzal szemben.)
 Izletes, olcsó magyar és francia konyha. — Balatonmelléki borok — Színház után friss vacsora. — Társaságok részére külön termek.
 Szíves pártfogást kér a tulajdonos.

Keleti kávéház

Baross-tér 14. (a keleti pályaudvarral szemben). Helyiségének megnagyobbítása és teljesen új berendezése elkészült.

Esténként
Balogh Károly
 hírneves zenekara muzsikál.

CZIMBALMOKAT

a legújabb szabadalmazott rendszer szerint legjobbat készít (részfelfizetésre is) a czimbalmokkészítés elismert első szakértője

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
BUDAPEST,
 Erzsébet-körút 42. szám.

FOGAK

szájpadlás nélkül, rágásra azonnal használható, 4 koronától. Gyökéreltávolítás teljesen felesleges. Aranyidák és koronák 10 évi írásbeli jóváállással 24 óra alatt, vidékieknek 12 óra alatt készíttetnek, foghúzás teljesen érteletlenítve, tartós tömések 3 koronától. Régi, hasznavehetetlen fogszorokat és fogakat 24 óra alatt hasznavehetővé alakítok. Mersékként árák! Részletfizetésre is. Rendelés egész nap. Vasárnap és ünnepnap is.
Dr. HEGEDUS JAKAB
 VII. ker. Erzsébet-körút 44. szám, földszin.
 Szpecialista minden fog- és szájbetegségben.
 Kérem a pontos címre ügyelni!

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet

Török A. és Társa
 Bankház r.-t. Budapest.

Központ:
 Szervita-tér 3/a.
 Saját palota.
 Telefon 3-49.

Fiókok:
 VI., Teréz körút 46. Telefon 24-27.
 V., Váci-körút 4. Telefon 11-58.

Az I. osztályú sorsjegyek ára:
 1/1 sorsjegy K 12.—
 1/2 » » 6.—
 1/4 » » 3.—
 1/8 » » 1.50

A neve mellé jegyzett számokat különösen ajánljuk:

Adél	6108	Dániel	88637	Győző	48024	Kálmán	10285	Olga	95282
Agoston	0881	Ede	24214	Gyula	107309	Károly	79580	Oszkár	3895-
Aladár	6558	Elek	68250	enrik	44561	Katalin	11924	Ótő	96617
Albert	72218	Erzsébet	24233	Kugo	109984	Kornel	8 454	Ódón	4 735
Alfréd	8467	Etel	90668	Ida	5651	Lajos	12409	Pal	99281
Andor	74875	Elemér	82956	Ignác	46879	László	811 6	Paula	4077
András	9874	Ella	93550	Ilona	48382	Lenke	20286	Péter	10668
Anna	78152	Emil	34984	Imro	61890	Ferenc	81941	Rezső	42806
Antal	10235	Emma	95282	Iren	63890	Flóra	23990	Rózika	103672
Aranka	79570	Endre	38958	Irna	68917	Lapó	83322	Rudolf	103383
Armin	11924	Ernő	16617	Isivan	67450	Lujza	21610	Salamon	430 4
Árpád	80454	Ferenc	47735	Izabella	6108	Magda	88537	Sarolta	107308
Balázs	12409	Frigyes	9928	Jakab	70881	Mano	24214	Szilvia	44561
Balint	81106	Fülöp	40772	Janka	6558	Margit	86059	Tamas	109984
Bela	20286	Gábor	100681	János	72218	Marton	24238	Valéria	46379
Béla	81941	Géza	428 6	Jenő	8407	Máty s	9098	Zoltán	4832
Bernát	29960	Gizella	108872	Jolan	74305	Mihály	8-956	Zsigmond	51390
Berta	83522	György	43-09	József	9874	Miklós	93509		
Borbála	21610			Juliska	78152	Mór	84864		

Kérjük b. megrende.ését postafordultával hozzánk beküldeni, mivel ezen számok gyorsan elkelnek.

! Budapest éjjel !

Látványossága
a **GERUA kávéház**
VII., Dob-u. 65. Erzsébet-körút sarok.
Egész éjjel nyitva.
esténként Komáromi Bertók Jóska teljes zenekarával hangversenyez.

Színház kávéház

VII. ker. Aréna-ut 56. szám.
ujonnan átalakítva.
Esténként székelyfővári
KUPI JÓZSI
teljes zenekarával hangversenyez.
Tisztelettel
Arvay Ottó Ede kávé.

Szent-Lukácsfürdő gyógyfürdő, BUDA.

A Szt.-Lukácsfürdő átméleti évada igen élénk. Az augusztus hav. vendégvadász. felemittök a következőket: Louis Burge magyarázó, Birmingham, Marcell Daves London, Ludwig Weber keszkező, Zabze, dr. Viktor Fabes és fia orvos búkarest, Junus Atár gyártó adonos Prossnitz, Milna Librach Bégrad, William Clek New-York, Elias audau Lemuerg, Steinbring Janosne és leánya Diezd, dr. Czesław Vajgorski orvos Gybow, Ludwig Dubensky főhadnagy Kornoburg, Vittorio Waser és neje gyártó adonos Genova, Ciculescu Romanné és leánya Bukarest, Maria Brkits Belenád, Mikó Peter földbitokos Herádnémel, dr. Balogh János orvos Heviz, Jakab Rezső kir. királyi bíró Marosvásárhely, Meszáros Lázlo uran igazgató Iars, Gomory László s öccse mernök Me.ótel pd és még számos külföldi és magyarországi előkelő vendég. A téli be rendezések a tizenötleten időjárásban nagy előny nyulának a fürdőkúra használatánál.
Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda
Kristály forrásvízét étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

PAP PAP PAP
 Gichner János
 agynem, réz-, és vasbutorgyár, szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.
BUDAPEST,
 Erzsébet-körút 20.
 GYÁR:
 Kertész-utca 7. és 9. sz.
 Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.
 Meg nem felelő árut kasszériólem vagy a pénzt visszadom.

CEYLON kávéházban Rottenbiller-utca 10. sz. híres cigányprimás zenekarával hangversenyez. **Ceylon vacsora!** **Ligeti Vilmos.** tulajdonos.
 Bajai Dankó Lajos

Nem kell többé kávét főzni, sem cukrot venni!
WILLAX KÁVÉKOCCA
 forró vízben vagy tejben feloldva azonnal teljesen kész, zamatos és kiválóan jóízű lekele-vagy tejeskávét nyújt.
DARABJA 45 FILLÉR. MINDENÜTT KAPHATÓ.
 WILLAX KÁVÉ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST.
 SZÁRTELEP HIRKODA: VI, VACZI-UT 167-169. TELEFON: 177-61.